

**Részletek a *Virágkor regényének Füvek-fák tövén vízcsepp* című
kötetéből
(Japán, XI. század)**

A járványok, amint a középkori Európában, a premodern kor Japánjában is újra és újra felütötték fejüket, komoly csapást mérve a társadalomra. Alább a japán irodalom és kultúra egyik virágkora, a Heian-kor (794–1192) jelentős történelmi elbeszéléséből, a Virágkor regényéből közlünk két olyan részletet, amelyek éppen ezer éve, 1020-ban és 1021-ben pusztító járványokról szólnak.

Fejlett orvostudományi ismeretek híján a kor embere – ahogyan minden más betegséget, szerencsétlenséget vagy természeti csapást – a járványok kitörését felsőbb hatalmaknak, ártó démonoknak tulajdonította. A betegségtől való megszabadulás érdekében buddhista szútrákat recitáltak, valamint Buddhához, illetve a japán ősvallás, a sintó isteneihez imádkoztak, továbbá buddhista szerzeteseket kértek fel, hogy szertartásokat és ráolvasásokat tartsanak a gyógyulás érdekében.

Feltehetően tapasztalatból ismerték az immunitás jelenségét. Megfigyelték ugyanis, hogy amennyiben valaki egyszer már elkapta az adott betegséget, másodszorra már nehezebben betegszik meg. Erre utal az alább közölt első regényrészlet elején olvasható leírás: „mivel az előző járvány óta több, mint húsz év telt el, ebben az időben igen sokan voltak, akik még nem kapták el, mindenki rettenetesen félt és aggódott”. A Heian-kori társadalom középpontjában egy szűk réteg, az udvari arisztokrácia állt, az irodalmi művek, a történelmi feljegyzések és a személyes naplók az ő életüket örökítették meg. Az arisztokraták mindennapjainak fő színhelye az akkori főváros, Heiankjó (a mai Kiotó) volt, mindent ahhoz viszonyítottak. Ahogyan a regényrészletekből is kiderül, a járványokkal kapcsolatban is először szóbeszéd útján tájékozódtak, még mielőtt a betegség terjedni kezdett volna a fővárosban.

A tömeges megbetegedéseket a történelmi feljegyzések és arisztokrata naplók is megemlítik, de a klasszikus japán irodalom igen sok alkotásában is megjelennek a járványok, amelyekre „az egész város jajveszékelt” eufemisztikus kifejezéssel utalnak az egyes művekben. A korabeli vaka-költészetben a járványok az amúgy is népszerű mulandóságkirának adtak táptalajt, míg az elbeszélések, vagyis a monogatarik (物語) esetében előfordult, hogy a cselekmények mozgatórugója lett egy-egy járványos megbetegedés. Jó példa erre a kor reprezentatív prózai műve, a Gendzsi regénye (Gendzsi monogatarik, 源氏物語), amelyben a fiatal Gendzsi herceg egy maláriászerű

megbetegedés miatt utazik az Északi hegyekben lakó szerzeteshez, hogy az imájával és gyógyító erejével segítse a megszabadulást a kórtól. Gendzsi pedig a szerzetes templomában találkozik későbbi legkedvesebb szerelmével, Muraszakival. A szóban forgó szerzetessel kapcsolatban a regény megjegyzi: „Tavaly nyáron, amikor kitört a járvány,¹ és mindenki hiába végeztetett ráolvasásokat, ez a szerzetes sokakat azonnal meggyógyított.” Vagyis ugyancsak egy járvány útján szerzett tapasztalatokról van szó.

1. A Virágkor regénye

A XI. században keletkezett történelmi elbeszélés, a Virágkor regénye (Eiga monogatari, 栄花物語) a IX. századi Uda császár uralkodásának idejétől a XI. század végéig tartó mintegy kétszáz év történéseit mondja el kronologikusan: udvari eseményeket, a közélet alakulását, de az egyes korszakok fontos személyiségei és hozzátartozóiak magánéletébe is betekintést nyerhetünk a mű által. Igen sok szertartás, ünnep leírását olvashatjuk, a jelentős személyiségekkel kapcsolatos anekdotákból és kritikákból pedig megismerhetjük a korabeli közvéleményt az adott személlyel vagy eseménnyel kapcsolatban. Noha a történelmi feljegyzések és arisztokrata naplók a kor hivatali nyelvén, azaz kínaiul íródtak, a történelmi regényeket – így a Virágkor regényét is – japánul, irodalmi igénnyel alkották meg.

Jelen mű negyven kötetből (a mai kiadásokban fejezet) áll, amelynek első harminc kötetét szokás főrésznek nevezni. Ebben a közéleti szál mozgatója a Fudzsvara klán északi ágának politikai hatalomszerzése, azaz a régens-főtanácsadói rendszer kiépítése. Ez a X–XI. század fordulóján teljesedett ki, Fudzsvara no Micsinaga (藤原道長, 966–1027) személye által. Az utolsó tíz kötet cselekménye elsősorban a XI. századi császári udvar eseményei köré szerveződik. Bár a mű címe virágzásra utal, és középpontjában a Micsinaga által megteremtett társadalmi és kulturális jólét áll, tragikus események is újra és újra megjelennek.

A Virágkor regényének szerzőjével kapcsolatban több eshetőséget vetettek fel. A XIV. század óta elterjedt vélekedés, miszerint a főrészt a jelentős X–XI. századi költő és udvarhölgy, Akazome Emon (赤染衛門) írta, az utolsó tíz kötetrel kapcsolatban pedig felmerült, hogy XI. századi császárnék mellett szolgáló udvarhölgyek alkothatták. Valószínűbb azonban, hogy – a főrész esetében – egy több udvarhölgy és esetleg más személyek által írt anyagot szerkesztett egybe Akazome Emon, azaz többen írták a mű egyes részleteit.

¹ Ti. maláriajárvány.

2. *A Füvek-fák tövén vízcsepp című kötet*

Jelen kötet (fejezet) a regény tizenhatodik kötete, amely az 1019 negyedik hónapjától 1022 hatodik hónapjáig tartó három év és három hónap eseményeit taglalja. A Füvek-fák tövén vízcsepp (Moto no sizuku, もとのしづく) cím a híres IX. századi szerzetes költő, Hendzsó főszerzetes (szódzsó Hendzsó, 僧正遍昭) több korabeli versantológiában is megtalálható közismert vakájának egyik sora.

*Levélen harmat,
füvek-fák tövén vízcsepp:
tán a világnak
mutatják meg, milyen az,
később vagy előbb múlni?*

A mulandóságot megéneklő költemény második sorát a Virágzás regénye jelen fejezetének elején idézik abban a jelenetben, amely Koicsidzsó visszavonult császár (Koicsidzsó in, 小一条院) gyászát írja le, miután értesült szeretője, Fudzsvára no Ensi (藤原延子) haláláról. A verssor mint a mulandóságra utaló hívószó egyben summázza az egész fejezet hangulatát, ugyanis – noha néhány örömteli eseményt is elbeszél – fő témája a halál, az elmúlás. Igen sok halálesetet említ a fejezet, különösen sokan vesztek életüket az itt lefordított részletekben szereplő, 1020-ban és 1021-ben tomboló járványokban. Hendzsó vakáját a második részletben szereplő „Út túlvilágra...” kezdetű költemény negyedik sora is megidézi.

Az alább bemutatott első részlet az 1020-as feketehimlő-járványt és az azzal kapcsolatos szóbeszédeket említi, valamint utal arra, hogyan változtatta meg az emberek gondolkodását. A második részlet az 1021-es járványról szól, középpontban a jeles tudós és kalligráfus, Fudzsvára no Kózei (藤原行成) akkor tizenöt éves lányának halálát, siratását és búcsúztatását elbeszélő megható epizóddal. Ez az esemény feltehetően megrázta a közvéleményt: az ekkor tizennégy éves Szugavara no Takaszue lánya (Szugavara no Takaszue no muszume, 菅原孝標女) is megemlékezik róla későbbi visszaemlékezésében, a Szarasina naplóban (Szarasina nikki, 更級日記).²

3. *Az idézett részletek fontosabb szereplői*

Mivel a korabeli japán szövegekben a szereplőket többnyire tisztségnévükön, esetleg

² Vö.: Szugavara no Takaszue lánya: Szarasina napló. Egy XI. századi japán nemesasszony önéletrajza. Fordította, jegyzetekkel ellátta és a bevezető tanulmányt írta: Fittler Aron. Magánkiadás, Dunakeszi, 2018, 109–110. o.

rangjukkal együtt szokták megnevezni, ezt a fordításban is követtük. A főbb szereplők nevét és egymáshoz való kapcsolatát az alábbi listában közöljük, a szövegben olvasható megnevezésük ábécésorrendjében.

- a Dazaiifu első rangú vezetője, a középtanácsos: Minamoto no Cunefusza (源経房). A Dazaiifu (大宰府) a Japán déli részén található Kjúszú sziget tartományait irányító, illetve az ország Kínával való külkapcsolataiért felelős hivatal. Központja a Kjúszú északi részén található Csikuzen (筑前) tartományban (a mai Fukuoka prefektúra) volt, az akkori fővárostól, Heiankjótól nagyjából 620 kilométerre délnyugatra (a regényben Csikugo és Csikuzen tartományok összefoglaló neve, Cukusi (筑紫) szerepel).
- a Dazaiifu korábbi másodrangú vezetője: Fudzsiwara no Takaie (藤原隆家). Fudzsiwara no Micsinaga unokaöccse.
- a horikavai bal felőli miniszter: Fudzsiwara no Akimicu (藤原顕光). 1021-ben, hetvennyolc évesen érte a halál.
- anyacsászárné: Fudzsiwara no Kensi (藤原妍子, 994–1027). Micsinaga másodszülött lánya, Szandzsó császár (Szandzsó tennó [三条天皇], uralk. 1011–1016) felesége.
- a nyugati templomrész másodrangú szerzetese: Fudzsiwara no Kinszue (藤原公季, a Kan'in jobb felőli miniszter [Kan'in no udaidzsín, 閑院右大臣]) fia, Nyogen (如源) szerzetes. Az ezoterikus buddhizmus egyik nagy irányzata, a Tendai központjában, az Enrjaku templomban (Enrjakudzsi, 延暦寺) tevékenykedett, annak nyugati részén lakott. 1021-ben, negyvenöt évesen érte a halál.
- a Palotaórség harmadrangú vezetője, Munekata: Taira no Munekata (平致方).
- a Palotaórség néhai első rangú vezetője: Fudzsiwara no Kanehira (藤原懐平).
- a tan útjára lépett Uraság; Uraság: Fudzsiwara no Micsinaga. A X–XI. század fordulójának politikai vezetője. 1019-ben lemondott hivataláról és búcsút mondott a világi életnek, szerzetesnek állt. Erre utal ekkori megnevezésében a „tan útjára lépett”jelző.
- kamarás nagytanácsos; nagytanácsos: Fudzsiwara no Kózei. Korának jelentős politikusa és tudósa, a kalligráfia mestere. Másodszülött lánya Fudzsiwara no Nagaie felesége volt.
- középrangú parancsnok; harmadik rendfokozatú középrangú parancsnok: Fudzsiwara no Nagaie (藤原長家). Micsinaga fia, Kózei lányának férje. 1021-ben tizenhét éves volt.
- magasabb rangú szerető: Fudzsiwara no Gensi (藤原元子). Fudzsiwara no Akimicu lánya, Koicsidzsó visszavonult császár magasabb rangú szeretője (nyógo, 女御).
- Ononomija felső rangú parancsnok: Fudzsiwara no Szaneszuke (藤原実資). Jelentős

politikus, Micsinaga egyetlen kritikusa. Az Ononomija (小野宮) a Heian-kor egyik jelentős politika- és szertartástörténeti irányzata, amelynek megalapítója Szaneszuke nevelőapja, Fudzsiwara no Szanejori (藤原実頼) volt.

- Ovari helyettes kormányzója: Fudzsiwara no Josicune (藤原良経). Kózei fia, az elhunyt lány féltestvére.
- visszavonult császár: Acuakira herceg (Acuakira sinnó, 敦明親王). Szandzsó császár fia. Micsinaga hatalmi politikája miatt nem került trónra, de mivel megkapta a névleges visszavonult császár (dzsun daidzsó tennó, 准太上天皇) címet, Koicsidzsó visszavonult császárként emlegették.

Virágkor regénye, Fűvek-fák tövén vízcsepp (részletek)

Telt-múlt az idő, mígnem eljött a következő év. Az egész várost belengte a vidám hangulat, minden olyan üdének és pompázatosnak hatott, ám azt beszélték, fel fogja ütni a fejét a fekete himlő nevű betegség. Cukusi környékén ugyanis állítólag rengetegen megbetegedtek az óévben, és mivel az előző járvány óta több, mint húsz év telt el, igen sokan voltak, akik még nem kapták el, az udvari hivataloktól a családokig mindenki rettenetesen félt és aggódott. A tan útjára lépett Uraság egy Amida-csarnokot emelt templomának nyugati részén, melybe kilenc Amida Buddha-szobrot készített, és úgy tervezte, hogy a harmadik hónapban ajánlja fel Buddhának. Sürgött-forgott hát az előkészületekkel. Mondván a felajánlási szertartáson a császárnéknak³ is részt kell venniük, lelkesen készítette elő a fűzfavessző, cseresznyevirág, lilaakác és boglárkacserje színű⁴ szöttes ruhákat.

Ahogy az várható volt, a fekete himlő eljutott a fővárosba, és rengetegen megbetegedtek. A Dzaifufu korábbi másodrangú vezetője arra gondolt, jó volna még az Amida-csarnok felajánlási szertartása előtt hazamenni, majd fel is utazott, és sok-sok gyönyörű kínai brokátszöttest ajándékozott a tan útjára lépett Uraságnak, hogy azokkal díszíthesse a csarnokot. Milyen örömteli és csodálatos volt a felajánlási szertartás – lelkesedtek a nagy sűrűs-forgás közepette, ám a mostani helyzetben az emberek többsége a fekete himlőn kívül semmi másra nem tudott gondolni. Még olyan szóbeszéd is lábra

³ Micsinaga lányai, Sósi (彰子), Kensi (妍子) és Isi (威子) császárnék. Közülük 1021-ben Isi volt az akkori uralkodó, Goicsidzsó császár (Goicsidzsó tennó [後一条天皇], uralk. 1016–1036) felesége.

⁴ A korabeli ruhadarabok színösszeállításának elnevezései. A fűzfavessző kívül fehér, belül halványzöld, a cseresznyevirág kívül fehér, belül piros vagy világoslila, a lilaakác kívül halványlila, belül halványzöld, a boglárkacserje kívül halványbarna, belül sárga színű ruhát jelentett.

kapott, hogy a másodrangú vezető hozta a betegséget Cukusiból. Meglepően sokan voltak, akik rettenetesen szenvedtek különféle fájdmaktól, mígnem azonmód meghaltak. Rengeteg borzasztóan szomorú dolog történt akkoriban.

[...]

Így teltek a napok, és mivel úton-útfélen híresztelték, hogy idén az egész város igencsak jajveszékelné fog, a Dazaifu első rangú vezetője, a középtanácsos, bár készülődött, hogy a harmadik hónapban leutazzon megbízási helyére, nem érzett mást, mint gyámoltalan magányt, és nagyon bánta már, hogy elfogadta a hivatalt, gondolatai teljesen összezavarodtak. Ostobaságnak tartotta azonban, hogy ezért ő is lemondjon, még a végén úgy tűnne, mintha utánozni akarna másokat,⁵ rábízta hát magát a sorsra, és a leutazás mellett döntött, de rengeteget könnyezett. Az Uraság évek óta gyermekeként szerette, szabadon bejárhatott leányai lakosztályába, közülük az anyacsászárné hivatalának helyettes vezetőjeként évekig szolgált egy helyen, így most is, amikor tiszteletét tette az anyacsászárné őfelsége előtt, gondterhelt volt és magányosnak érezte magát. Őfelsége meg is kérdezte: mi lelte, hogy ilyen búval bélelt. Az első rangú vezető felesége, aki sok évig nevelte gyermekeit, a néhai palotaőrsegi vezető lánya, ez utóbbi pedig az Ononomija felső rangú parancsnok rokona volt. Miután ez a feleség meghalt, az első rangú vezető úr egyedül nevelte fel gyermekeit, ám most, hogy ilyen messze utazik, arra gondolt, miért is menne egyedül, elvette hát néhai felesége hűgát. A harmadik hónap tizenvalahányadik napján indultak nagy sietséggel. Az egész város jajveszékelt, rengetegen haltak meg, az itthon maradtak közül sokan mondogatták is aggódón: „Mi lesz most velük?” Milyen szánalomra méltóak, hogy most kell leutazniuk!

A kamarás nagytanácsos leánya a hónap eleje óta nagyon rosszul volt, már-már úgy tűnt, itt a vég. A nagytanácsosnak és feleségének nyugtalanul telt minden napja. A harmadik rendfokozatú középrangú parancsnok úr fiatal szívét is egészen előntötte a bánat. Látszott rajta, milyen rettentően reményvesztett, zilált gondolatait az töltötte ki, hogy bizony, ez már a vég. Különböző dolgokat gyűjtött össze, hogy szútrák recitálása mellett felajánlja Buddhának és az isteneknek. A nagytanácsos úr és felesége, a leány édesanyja is magukon kívül voltak.

– Ó, magasságos Fudó⁶ és Ninnó szútra,⁷ akikben évek óta benne minden

⁵ Nem sokkal korábban Fudzsiwara no Kózei a Dazaifu másodrangú vezetői megbízását mondta vissza, elsősorban lánya betegeskedése miatt.

⁶ Japánul Fudó mjóó (不動明王, szanszkritül Acsala vagy Ācala). Az öt bölcsességkirály vezére, a hívságok és minden rossz legyőzője, illetve a buddhizmus és híveinek védelmezője. Lángokkal a háta mögött szokták ábrázolni, amely arra utal, hogy elégeti a hívságokat és az ártó démonokat.

⁷ Japánul Ninnókjó (仁王經). Az országok védelmezője. Aki megtartja e szútra tanításait, nem érik katasztrófák és szerencsés lesz.

bizodalmam! Segítsetek most meg! Segítsetek most meg! – imádkozott a nagytanácsos úr zaklatottan, homlokát a padlóra hajtva.

A középrangú parancsnok úr a belső szoba oszlopa előtt könyökölt és keservesen gyötrődött. Ekkor a leány ránézett, és úgy tűnt, mondani akar valamit, az udvarhölgyek meg is jegyezték:

– Máskor mindig olyan félénk. Mi járhat most a fejében? Menjen csak közelebb hozzá! – mire a középrangú parancsnok úr sírva-ríva közelebb húzódott, megfogta hölgye kezét és megkérdezte:

– Mire gondolsz most? Mondani szeretnél valamit?

Bár szólni kívánt, nem jött ki hang a leány torkán, csak könnyei hullottak, az úr ezért arcát ruhája ujjába temette és keservesen zokogott. A leány édesanyja, látván e fájdalmas jelenetet, egészen magán kívül volt. Félrevonult, hideg vízzel megtisztította magát a bűntől és a szennytől, és bár elvesztette ítélőképességét, sírva könyörgött a tíz irány buddháihoz és isteneihez.

– Hol van, hol van anya? – kérdezte ekkor a leány, mire az asszony nyugtalanul sietett vissza hozzá, magához ölelte, és egyre csak mondogatta:

– Kannon! Kannon!⁸

Eközben a leány arcszíne pillanatról pillanatra rosszabb lett.

– Jaj, mi tévők legyünk most! – szólt kétségbeesetten, zilált gondolatokkal az asszony. Baljósan szomorú percek voltak ezek. Az udvarhölgyek keserves zokogása is fájdalmas, baljósan szomorú léggört teremtett. A leány dajkája ölelte a beteg lábát, és együtt sírt a többiekkel. „Hogy hagyhatnánk így...?” – tanakodtak szülei, előkészültek hát a fogadalmi szertartáshoz.⁹ A nagytanácsos úr maga mondta el a szavakat leánya mellett: „Megtartom! Megtartom!” – és közben önkívületben zokogott, de minden hiábavalónak bizonyult. Egészen magán kívül volt, és az járt a fejében, hogy hosszú éveken át semmi másra nem gondolt, csak órá, most pedig ráeszmélt, hogy mind hiába. „Mihez kezdek ezután?” – őrlődött tanácstalanul. Szánalomra méltóan szomorú volt látni, amint a középrangú parancsnok úr, ez a fiatal, igen szép arcú férfi hosszú, csúcsos fejfedőben és hétköznapi ruhában keservesen sír.

Fájdalommal látta be mindenki, hogy már semmi sem segíthet, mégis reménykedtek benne, hogy talán csak elaludt, mint bárki más. Szerettei nem tágítottak mellőle, sírva kívánták vissza. Hallottak olyan szóbeszédet, miszerint volt rá példa,

⁸ Szanszkritül Avalókitésvara, japánul Kanzeon boszacu (觀世音菩薩) vagy ismertebb nevén Kannon (觀音). A könyörületesség bódhiszattvája.

⁹ A szerzetessé váláshoz. A korabeli szokások szerint halála előtt mindenkinek szerzetessé (illetve szerzetesnővé) kellett válnia ahhoz, hogy a buddhista paradicsomba juthasson.

hogyan valaki hét nap múlva támadt fel, sorra küldték hát az embereket imádkozni valamennyi templomba. Egymás után jöttek a levelek az Uraság templomából és a Takamacu-házból,¹⁰ annyira aggódtak a középrangú parancsnokért. Hiába mondták neki, hogy felesége még visszatérhet, nem hallgatott rájuk. Így telt el néhány nap, mígnem az elhunyt színe végül elváltozott. Milyen szívbe markolóan fájdalmas volt beletörődni!

Hét-nyolc nap múlva az Északi hegyekben egy lélekház¹¹ nevű épületet emeltek, és hogy este odavihessék, kora reggeltől sürgették az embereket, de egész nap nem szűntek könnyeik. Ki is lehetne nyugodt, amikor arra kerül a sor, hogy elkísérjék utolsó útjára? A középrangú parancsnok úr is velük szeretett volna menni, de mivel a tan útjára lépett Uraság aznap éppen tisztulási idejét töltötte,¹² a nagytanácsos úr lebeszélte róla, és csak ő maga ment el. Minden kelléket odavittek az Északi hegyekbe, előkészítették a helyet a szertartáshoz, a leányt pedig nyugalomra helyezték. El sem lehet mondani, milyen fájdalmat érzett a nagytanácsos úr. Minden apró részletre odafigyelt, a templom szerzeteseinek pedig meghagyta, hogy a gyászidő végéig imádkozzanak. Még az ehhez szükséges eszközöket is odavitette nekik.

A leány tizenkettő, a fiatalúr tizenöt éves volt, mikor egybekeltek. Aztán alig telt el négy év, és ennek kellett megtörténnie! Milyen szívbe markolóan sajnálatos és szomorú vége lett! A leány korához képest igen szép volt, a nagytanácsos úr ezen kívül nem tudta feledni a képet, amint gyöngyörűen ír. Akkor is szörnyű lenne belegondolni, hogy elment, ha nem lett volna ilyen szép és tehetséges, de így még kínzóbb a fájdalom. Az eltávozott nővére, az elsőszülött leány a nagy felfordulás közepette, még a sajnálatos esemény előtt elköltözött az otthonuktól délre lévő Kamoi asszonyság házába.¹³ A gyász miatti tisztulás ideje alatt minden olyan szívszorítóan keserves volt.

A középrangú parancsnok úr csak rá gondolt, e gondolattal tért nyugovóra,¹⁴ éjjel meg is jelent neki álmában szeretett hölgye, így hát ezt a verset költötte.

¹⁰ Az Uraság temploma az első részletben szereplő Amida-csarnok, a Murjódzsuin (無量寿院), ahol Nagaie apja, Micsinaga tartózkodott szerzetessé válása után, a Takamacu-ház (Takamacu-dono, 高松殿) Nagaie anyja, Minamoto no Meisi (源明子) lakhelye.

¹¹ Kis épület, amelybe a hamvasztás vagy temetés előtt viszik egy időre az elhunytat.

¹² Monoimi (物忌み). Valamilyen szerencsétlen esemény vagy tisztátalanság miatt egy bizonyos időt otthon töltöttek, és nem mentek emberek közé.

¹³ Kamoi no ue (鴨院の上). Kózei nagynénje.

¹⁴ A regény itt Ósikócsi no Micune költeményét idézi a *Régi és új dalok gyűjteményéből*.

Csak rád gondolok,
e gondolattal tértem
nyugovóra. Lám,
álmomban hogy láttalak,
miattam van: szeretlek!

(Szerelmes dalok második kötete, 608.)

E rémálomban
álom szállása nyújtott
menedéket. Hogy
velem mi lesz, nem tudni,
csak őérte epedek!

Majd ezt.

Még meg is halnék,
annyira szeretem őt!
Hiszen úgy hiszem,
Túlvilág folyójánál
netán találkozhatunk.

A leány anyja így válaszolt.

Bár elcserélném,¹⁵
s úgy megmutatnám neked!
Alig láttam őt,
s már ébredtem álmomból
sírván. Mily nagy fájdalom!

Ez eljutott Ovari helyettes kormányzójának fülébe, aki ezt a verset költötte.

Út túlvilágra:
jól tudom, rajta végül
mind elindulunk,
de ki később, ki előbb.
Ez az, mi olyan fájó!

Eközben letelt az idő,¹⁶ megtartották tehát a leány búcsúztatását a Szeszon templomban. A középrangú parancsnok és családja mindent gondosan előkészített. A

¹⁵ Szokás volt a korban az álmok elcserélése, illetve a rossz álmok megvalósulásának megakadályozása. Ez utóbbival ezoterikus csillagászok, onmjódzsik (陰陽師) foglalkoztak.

¹⁶ A negyvenkilenc napos gyászidő.

gyászdíó utolsó napján az Uraság házában ajánlottak fel szútrákat és Buddha-szobrokat. Ezen a napon azokat a szútrákat is felajánlották, melyeket a leány az évek során írásgyakorlatként másolt. Most, hogy letelt a tisztulási idő, távoztak a szerzetesek, ezért a leány anyja – úgy látszott – még mindig képtelen volt megnyugodni.

Ezalatt az egész város jajveszékelt, az ötödik hónap huszonötödik napján a horikavai bal felőli miniszter úr eltávozott az élők sorából. Milyen szívszorítóan szomorú, hogy magunkra hagyott bennünket! A visszavonult császár őfelsége, bár nem látogatott el az elhunyt házába, mindent megszervezett. Azért valóban sokat jelent egy ilyen magas rangú rokon. Milyen szánalomra méltó lenne a helyzet, ha nem volna a visszavonult császár őfelsége! A magasabb rangú szerető hiába gondolt mindenre, aligha tudott volna sokat tenni. A hercegeket és hercegnőket¹⁷ őfelsége a Palotaőrség harmadrangú vezetője, Munekata házába költöztette. A további teendőket a visszavonult császár maga intézte.

A Kan'in jobb felőli miniszter fia, a nyugati templomrész másodrangú szerzetese is eltávozott az élők sorából, elmondhatatlanul kesergett hát a miniszter úr. A szerzetesek között is különösen csodálatos ember volt, oly sokan dicsérték... Mennyire szívszorítóan fájdalmas dolgok ezek! Milyen borzasztó már csak az is, hogy olyan sokan szenvedtek akkor a betegségben!

Fittler Áron fordítása

A fordítás az alábbi kritikai kiadások felhasználásával készült:

- Nihon kotenbungaku taikai 76., *Eiga monogatari* 2. (日本古典文学大系 76 『栄花物語』 下) Ivanami Soten, Tokió, 1965, 29–30. o. és 36–41. o.
- Sinpen nihon kotenbungaku zensú 32., *Eiga monogatari* 2. (新編日本古典文学全集 32 『栄花物語』 2). Sógakkan, Tokió, 1997, 213–214. o. és 224–232. o.

* Megjelent: ÚjNautilus

<http://ujnautilus.info/viragkor-regenye-reszlet>

¹⁷ Akimicu 1019-ben elhunyt lánya, Ensi és Koicsidzsó visszavonult császár gyerekei.